

Tillsammans genom kultur

– Inspiration för dig som vill arbeta med barn, unga och inkludering



Region Örebro län

Att göra eller inte göra...

Att fånga upp och bjuda in människor från andra länder till Sverige genom kulturverksamhet är ett viktigt arbete som många drivit under de senaste åren. Ibland har det gått bra och ibland har det gått mindre bra. Vill ni driva kulturverksamhet för barn och unga för att skapa inkludering? Då finns den här broschyren som inspiration.

Här har vi samlat erfarenheter från projektet "Alla barns rätt till kultur" och även från annat arbete i länet med samma syfte. Vi har inte svar på alla frågor, men vill inspirera fler att komma igång.

Varför gör vi det här?

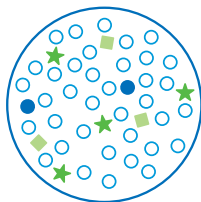
Vad är syftet? Vilka är drivkrafterna? "Det gick att söka pengar" eller "Vi vill ha nya medlemmar i föreningen" är troligen inte en tillräckligt bra grund för att skapa en intressant verksamhet. En bättre förutsättning är nyfikenhet och respekt för deltagarna. Alla parter behöver se en mening och ett syfte med de aktiviteter som skapas.



Inkludering – vad innebär det?

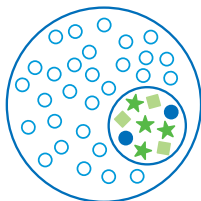
Vad betyder orden integration och inkludering? Är det kanske inkludering vi strävar efter? Det är självklart individuellt vad som är målet med just er verksamhet, men det är viktigt att ni som leder verksamheten vet vart ni är på väg för att kunna uppnå goda resultat. Alla sätt att öka öppenheten och skapa möten är bra.

Inkludering



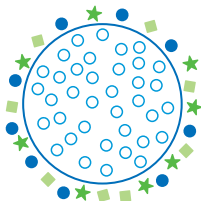
Inkludering handlar om att omsluta människor i en gemenskap. Organisationen anpassar helheten för att välkomna fler. Normen görs synlig och behöver många gånger förändras.

Integrering



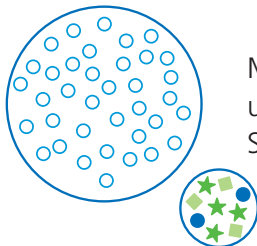
Integrering handlar om att vi grupperar individer och erbjuder gruppen en plats. Men organisationen har inte förändrat helheten för att ge gruppen fullt tillträde. En grupp i gruppen blir en form av "skeninkludering". Orsaken är ofta att organisationen inte förändrat den norm som råder.

Exkludering



Människor ställs utanför gemenskapen och bjuds inte in överhuvudtaget.

Segregering



Människor bjuds inte in i gemenskapen utan formerar sig utanför och skapar en egen miljö, ofta med likasinnade. Segregering är motsatsen till integrering.

Vilka vänder vi oss till?

Målgruppen är ofta både infödda svenskar och personer som kommit hit från andra länder. Men finns det en bra mix av nationaliteter även bland dem som ska driva verksamheten? Fundera också kring hur just era målgrupper ser ut.

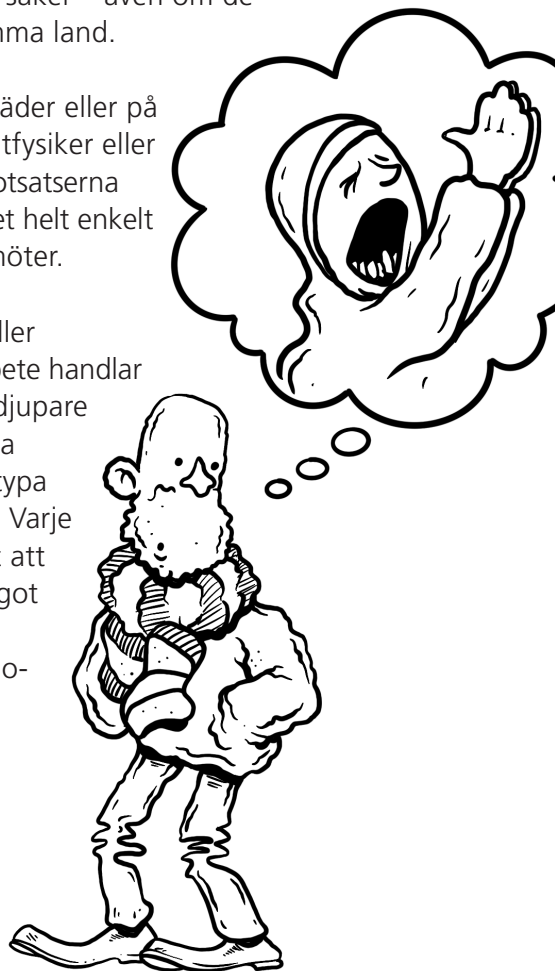
Människor från samma geografiska område har ofta en hel del gemensamt. Många människor i Sverige idag tycker om att vara i naturen, stöttar barns fritidsaktiviteter och ser det som självklart att bestämma över sitt eget liv. I stora delar av världen är synsättet ett annat. Ofta är familjen det nav som livet snurrar kring, vilket kan betyda att släkten går före allt, inklusive fritidsaktiviteter.

Ibland möter vi hinder. Det kan exempelvis handla om sättet att se på aktiviteter med både pojkar och flickor. Det betyder förstås inte att det är fel att blanda pojkar och flickor i en verksamhet, snarare tvärtom. Det kan istället vara ett sätt att visa hur det svenska samhället fungerar. Däremot är det viktigt att visa respekt och anpassa verksamheten så att alla kan vara med.

Alla människor är olika. Alla svenskar älskar inte skogs promenader och sill. Människor kommer från olika bakgrund och gillar olika saker – även om de vuxit upp i samma land.

Vi lever i storstäder eller på landet, är kvantfysiker eller analfabeter. Motsatserna är många. Vi vet helt enkelt aldrig vem vi möter.

Integrations- eller inkluderingsarbete handlar om att nå lite djupare och se varandra bortom stereotypa föreställningar. Varje person har rätt att bli sedd för något mer än sin ursprungliga nationalitet.



TIPS

- Skapa en projektgrupp där era målgrupper ingår.
- Om ni vill nå olika etniska grupper kan det vara en fördel med ledare från dessa grupper.
- Lägg inte större aktiviteter under högtider som berör många människor i Sverige. Deltagandet på exempelvis julafton kommer inte att vara så stort.
- Att passa tiden innebär inte samma sak i hela världen
- Barns fritidsaktiviteter prioriteras inte i alla familjer. Det betyder inte att man bryr sig mindre om sina barn, bara att det inte är en självklar del av vardagslivet.
- Hur ser era målgrupper på att blanda pojkar och flickor? Se till att ha ledare av olika kön för att nå alla.



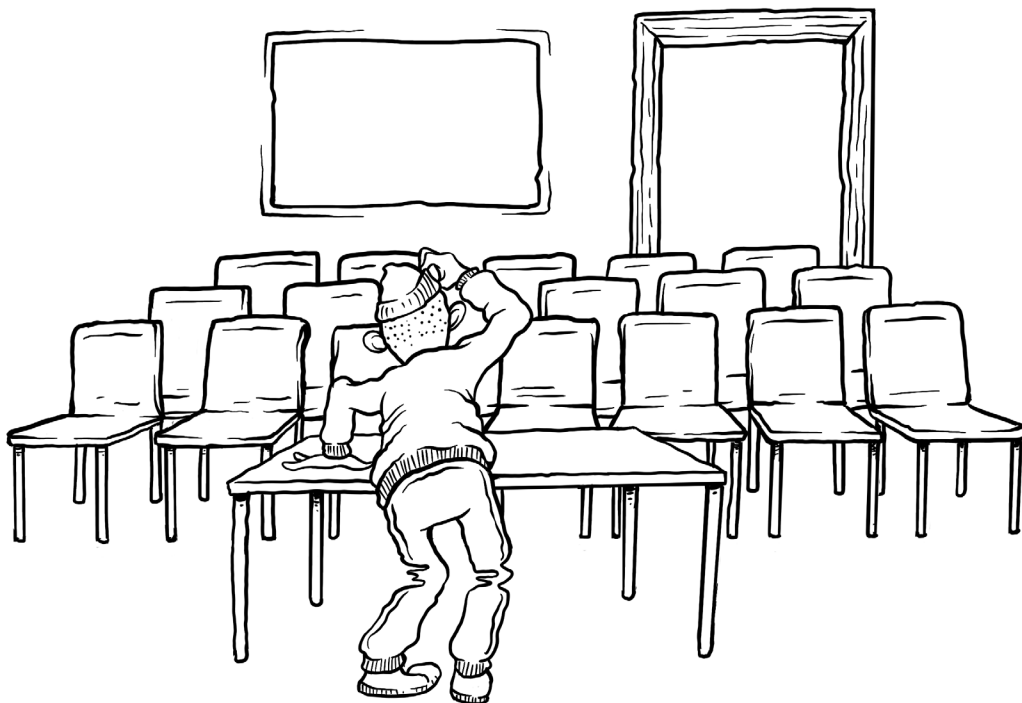
Hur når vi de vi vill?

Hur når vi våra målgrupper? Det spelar egentligen ingen roll om det är hembygdsföreningen som vill bjuda in somalier till hantverkskvällar eller om somaliska föreningen vill nå svenska ungdomar. Oftast handlar det om att hitta sätt att mötas.

Att skapa personliga kontakter med människor är nödvändigt. Facebook och andra sociala medier är bra, men vi tenderar att ha vänner som liknar oss själva. Här behövs strategier för att nå nya människor.

Det kan ta tid men är möjligt. Många av de projekt som fungerar bra har arbetat med ambassadörer från just de målgrupper de vill nå.

Om det är viktigt att nå människor som nyss har kommit till Sverige, eller inte behärskar det svenska språket, underlättar det att översätta information. Det visar att verksamheten även vänder sig till den som kanske inte är så bra på svenska.



- Vilka vill ni nå och varför? Att försöka nå alla är ingen bra utgångspunkt för att lyckas.
- Kalla inte verksamheten för "integrationsprojekt" i kommunikationen. Barn och ungdomar vill hitta kul aktiviteter och inte vara en del av olika typer av "projekt".
- Involvera föräldrarna. Det är viktigt att föräldrarna ser verksamheten som något bra om deras barn ska ta del av den.
- Översätt information, särskilt till föräldrar. Leta efter personer som kan hjälpa till med översättning och tolkning. Språkskillnader ska inte vara ett hinder.
- Om ni söker andra än svenska kontakter – vänd er till SFI, folkhögskolor, skolor, familjecentraler, kulturföreningar, språkcaféer eller liknande.
- Om ni söker svenska kontakter, vänd er till föreningslivet. Kommunerna har ofta ett föreningsregister.

←
TIPS



Vad?

Om verksamheten inte har en förutbestämmd inriktning kan det vara en god idé att låta deltagarna påverka innehållet. Fråga er målgrupp. Vi skapar oftast för, inte med, speciellt när det gäller barn och unga. Det kan samtidigt vara svårt för målgruppen att svara på vad de vill göra om de inte riktigt vet vad det handlar om. Möjligheten att prova på kan därför vara en bra början.

Ibland kommer och går deltagare i verksamheten och det kan vara svårt att få kontinuitet. Var beredd på det. Hur skapar ni ändå en trygghet och gemenskap?

När?

Lägg inte aktiviteter under vissa dagar eller perioder som påverkar många i målgruppen som exempelvis ramadan eller nouruz. Även om inte alla muslimer fastar under ramadan, så vill man kanske inte visa utåt att man inte följer traditionen fullt ut. Håll er därför informerade om målgruppens viktiga högtider och anpassa aktivitetsschemat.

Många startade något för att utveckla en kulturaktivitet och insåg att det blev lika mycket en social aktivitet. Kanske är det tillräckligt om man ändå når sitt syfte.

- Ordna prova-på-aktiviteter så att deltagare inte behöver bestämma sig direkt.
- Låt deltagarna vara med och påverka vad ni ska göra.

TIPS

För skolbarn kan det underlätta om aktiviteten är lagd i anslutning till skoldagens slut. Det gör det lättare för en del barn och unga att kunna vara med.

- Mångkulturella almanackan har koll på de flesta helger:
mangkulturellaalmanackan.wordpress.com

TIPS

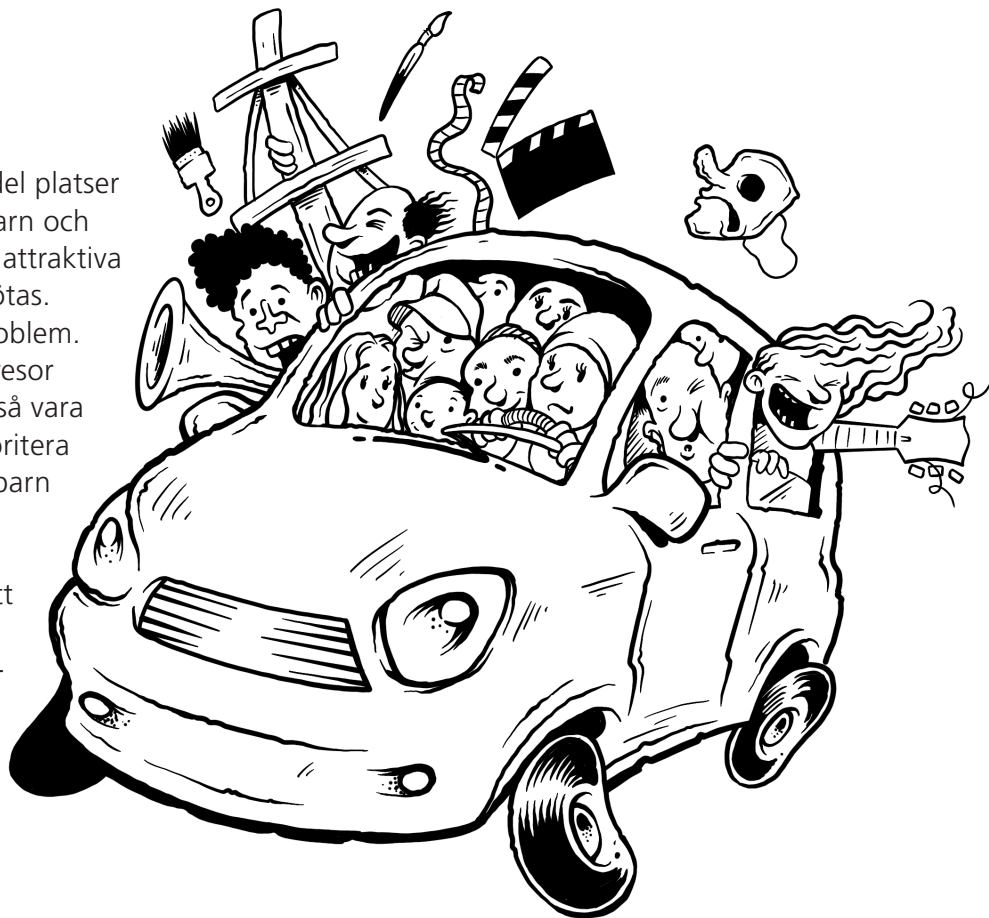
Var?

Välj en neutral plats. En del platser färgas av att bara vissa barn och unga vistas där. Hitta nya attraktiva platser där det går att mötas. Transporter är ofta ett problem. Alla har inte bil och bussresor kan bli dyra. Det kan också vara svårt för föräldrar att prioritera eller få tid till att skjutsa barn till fritidsaktiviteter.

Fundera på om det går att ordna skjuts/samåkning eller annan plats för verksamheten.

TIPS

- Lokaler måste vara attraktiva för dem som deltar.
- Organisera transport vid behov. Alla har inte föräldrar som kan skjutsa.



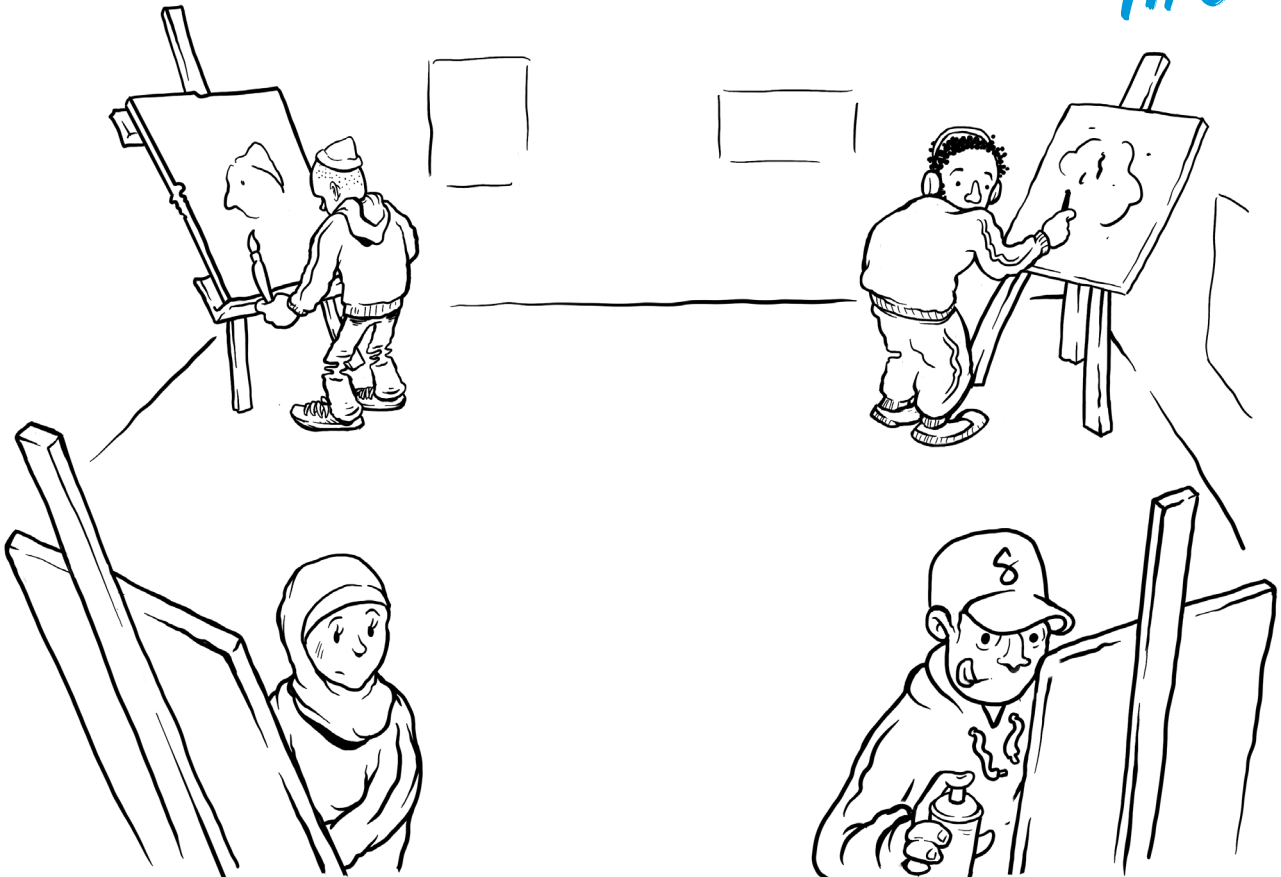
Att skapa möten

Utforma verksamheten så att möten mellan människor underlättas. Det viktiga är kanske inte att lära sig att måla den perfekta tavlan, utan att deltagarna pratar med varandra.

- Ta hjälp av personer som har arbetat med liknande saker tidigare för att få tips om vad som fungerar.

- Att fika tillsammans kan vara ett bra sätt att skapa kontakt och samtal. Särskilt om verksamheten för övrigt inte ger naturliga tillfällen till detta.

TIPS



Att söka resurser

Ibland går det att genomföra aktiviteter inom ordinarie verksamhet genom mindre förändringar.

Att söka projektpengar tar tid och engagemang, men kan göra det möjligt att göra mer för fler. Kanske genom att anställa någon som kan arbeta med projektet/verksamheten, som känner till målgruppen? Den som anställs kan behöva en styrgrupp som stöttar och ser till att verksamheten leds framåt. Om målet är att verksamheten ska fortsätta en längre tid måste detta planeras in redan från början.

Nationella medel kan sökas från till exempel MUCF (Myndigheten för Ungdom- och civilsamhällesfrågor), Allmänna Arvsfonden och Postkodlotteriets stiftelse.

Det kan också finnas regionala och lokala möjligheter. Region Örebro län har utvecklingsbidrag och hos flera kommuner finns medel att söka. Det finns också fonder och stiftelser. Att samarbeta med ett studieförbund kan också innebära möjlighet till hjälp på olika sätt.

- Kontrollera datum för olika ansökningar, så att ni inte missar chansen.
- Låt någon utomstående läsa och ge feedback på er projektsök.
- Ta reda på vilka medel som är rimliga att söka från olika instanser.
- Vid anställning av personer som söker uppehållstillstånd behöver det stå AT-UND på deras LMA-kort. I annat fall måste det ansökas om undantaget krav på arbetstillstånd hos Migrationsverket.
- Vid anställning av asylsökande är ni skyldiga att anmäla detta till Migrationsverket. Kontrollera gränsen för inkomst kontra den dagersättning som utgår.

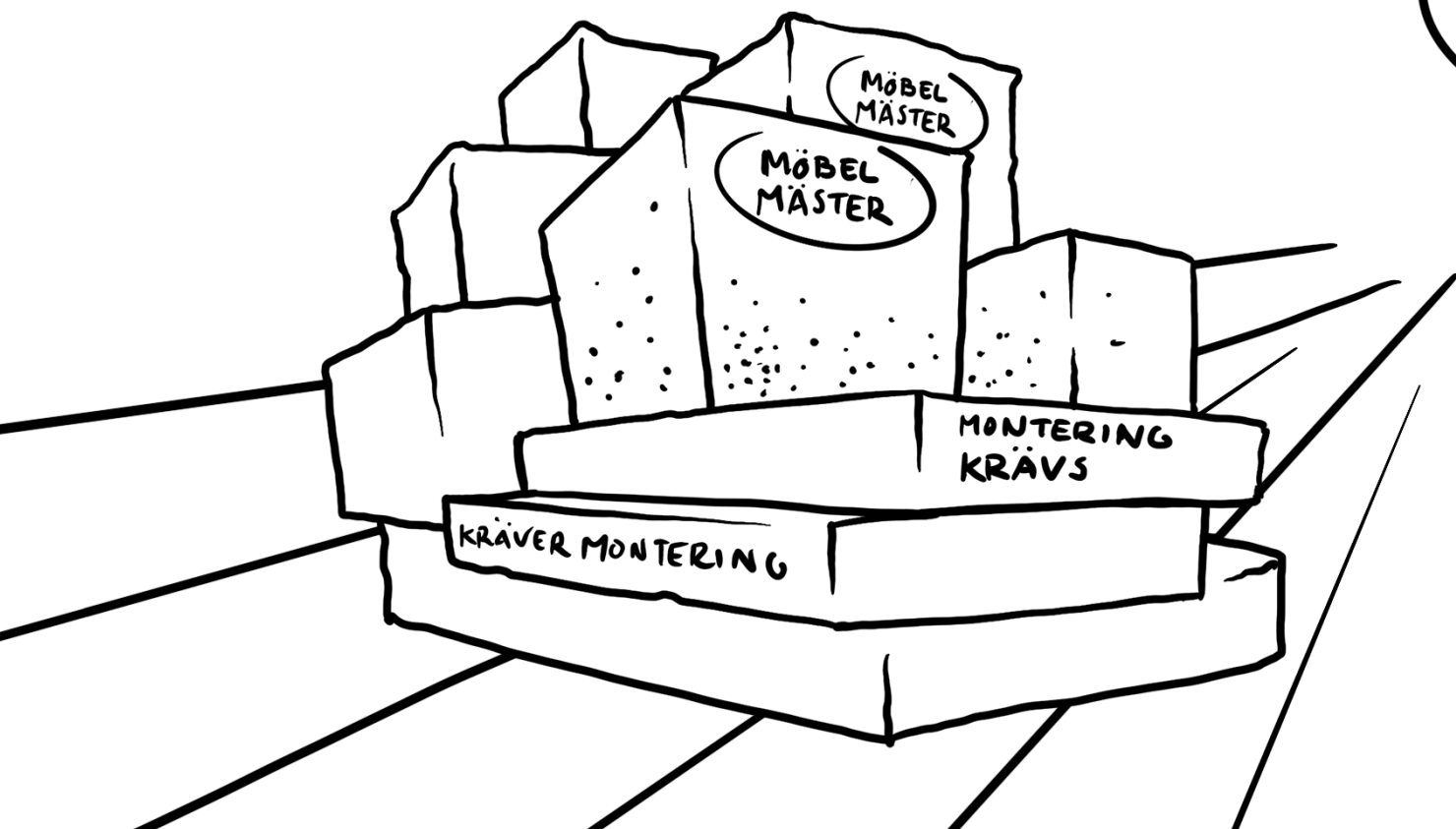
TIPS 

Att verka tillsammans

Samverkan kan upplevas krångligt, men också mycket givande. Att ett plus ett blir tre är faktiskt sant. Det kan ta tid att bygga upp en förtroendefull relation, men det lönar sig. Fungerande samverkan handlar om att alla involverade har samma bild av vad som ska göras, vem som ska göra det och varför. Många olika samverkansparter kan leda till missförstånd, särskilt om det inte är tydligt vem som ansvarar för vad.

- Gör en skriftlig plan tillsammans där det är tydligt vad som ska göras, vem som ansvarar för vad och varför verksamheten ska finnas.
- Var överens om hur ni tar beslut i den gemensamma verksamheten.

↑ **TIPS**

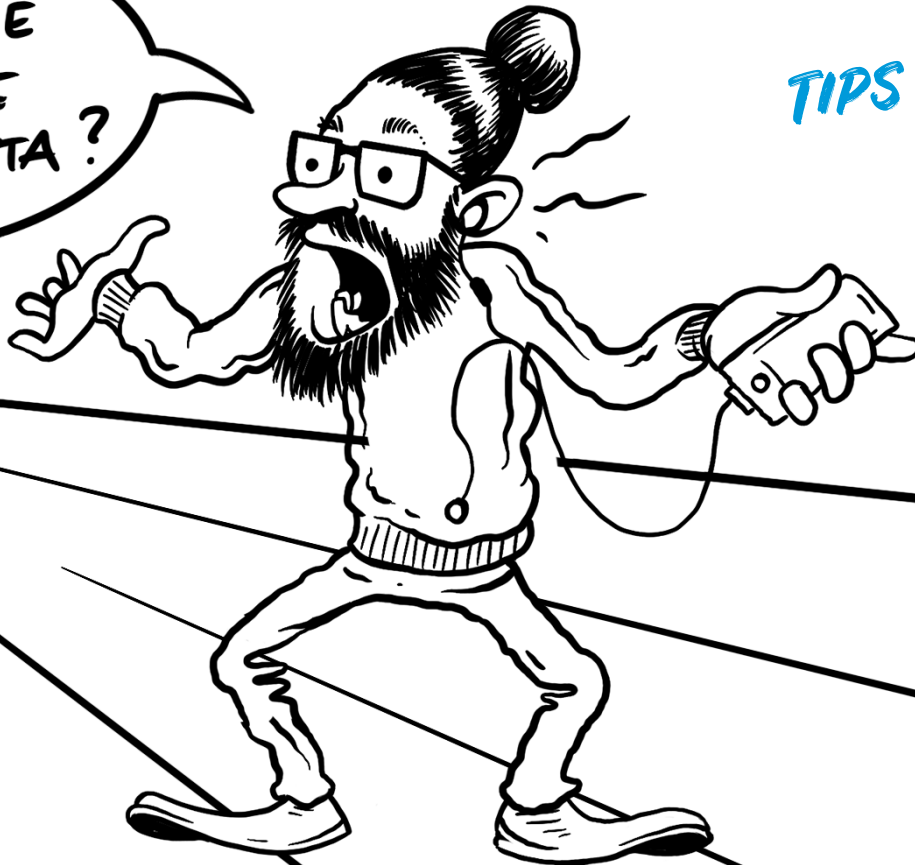


Testa – testa igen

Prova er fram till vad som fungerar. Det är lärorikt att göra fel för att sedan ändra och utveckla vidare. Det är bättre att försöka än att inte göra alls!

- När ni behöver förändra – gå tillbaka och påminn er om grundsyftet med verksamheten.
- Vid stora förändringar behöver man ta kontakt med eventuella bidragsgivare för att inte riskera att förlora sitt bidrag.

TIPS



Våga prova!

Det kan vara klokt att börja i liten skala och sedan utöka när man ser att det fungerar. Var där energi finns, och bygg på den. Utveckling av verksamheter för inkludering genom kultur kräver långsiktigt arbete, men det är värt det. Mångfald är så mycket roligare än enfald.

Stort tack till alla er som har varit med i vårt projekt och alla som på olika sätt bidragit med erfarenheter genom samtal, enkäter och annat.



Region Örebro län

KULTURRÅDET

Broschyren är en del av projektet "Alla barns rätt till kultur" i Örebro län, som genomförs från 2016 till 2019. Huvudsyftet är att genomföra ett pilotprojekt med kultur på fritiden för barn och unga där integration och asylsökande/nyanlända är i fokus. Utifrån resultatet ska strukturer och metoder för samverkan i länet och fortsatta satsningar arbetas fram. Projektet är en del i arbetet med att kultur ska vara till för alla barn i Örebro län.



Vad motiverar er?

.....

.....

.....

Hur ska ni gå vidare?

.....

.....

.....

.....

.....

Vad är nästa steg?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



Region Örebro län

Besöksadress: Eklundavägen 1, Örebro

Postadress: Box 1613, 701 16 Örebro

Växeltelefon: 019 – 602 70 00

E-post: kultur@regionorebrolan.se

www.regionorebrolan.se/kultur